

Portál > Články > Můj dům, můj hrad

Můj dům, můj hrad

V dnešní době se stává stále aktuálnějším téma nutné obrany, zejména legálního použití zbraní v souvislosti s právní odpovědností.

JUDr. Jiří Solil
advokát v AK Solil, Fiala a spol.

21. dubna 2014, 22:00

Je třeba přiznávat státu monopol na zajišťování pořádku a používání síly proti pachatelům trestných činů, avšak za situace stále zvyšující se agresivity pachatelů a jejich otrlosti zůstává otázkou, zda nepřiznat obránci vyšší právo obrany, jak co do intenzity, tak i situace, za které takové jednání bude ještě stále nutnou obranou. V tomto smyslu je čtenáři předložen návrh novely trestního zákoníku zpracovaný ve spolupráci s občanským sdružením LEX, v současné době diskutovaný Poslaneckou sněmovnou České republiky, zejména jejím Branně-bezpečnostním výborem.

Věc: Podnět k novelizaci zákona č. 40/2009 Sb., § 29 – doplnění odst. 3

Text předmětného návrhu novelizace zákona č. 40/2009 Sb. § 29 odst. 3:

„O nutnou obranu se jedná, je-li obrana vedena vůči osobě, která neoprávněně vnikla do cizího obydlí za použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí nebo překoná-li překážku, jejímž účelem je zabránit vniknutí, pokud takové jednání může vyvolat u obránce oprávněnou obavu z ohrožení života či zdraví jeho nebo jiné přítomné osoby.“

Důvodová zpráva:

Vzhledem k stále narůstající agresivitě pachatelů trestné činnosti, kteří při vnikání do soukromých prostorů mnohdy ani neberou na zřetel, je-li v nich někdo přítomen, při rozsáhlé možnosti takových pachatelů se ozbrojit, zdaleka nejen střelnými zbraněmi, za využití momentu překvapení ze strany útočníků, či přechíslení případných obránců z jejich strany, vyvstává logická otázka rozšíření možností a rozsahu tzv. nutné obrany vyplývajících historicky z platného právního rámce, zejména pak § 29 zákona č. 40/2009 Sb.. V tomto případě se jedná o tzv. zásadu „Můj dům, můj hrad“. Jejím hlavním smyslem je zajistit oprávněným osobám vyšší míru bezpečnosti v oprávněně užívaných místech, zajištěných proti neoprávněnému vniknutí, při sjednání dostatečné právní jistoty, zejména pro osoby potencionálních obránců. Je třeba zdůraznit, že se zdaleka nejedná pouze o případné užití střelné zbraně, ale o obecné užití termínu nutné obrany, např. prostřednictvím použití zbraně v nejširším možném kontextu. V takovém případě pak útočník na sebe bere riziko, že vyvolá-li odůvodněnou obavu z ohrožení zdraví či života oprávněné osoby, bude se tato bránit, a to účinně avšak bez případné sankce ze strany státu. I když lze konstatovat, že

PODCASTY

Právní Kontroverze: Zkažená dovolená – kdy má cestující právo na peníze, omluvu nebo náhradní řešení?

30. června 2026, 10:00

CODEXIS®
... odemkněte sílu AI.

- Šetří čas právníkům.
- Umožní samostatnost ostatním.
- Odpovědi vycházejí z ověřitelných zdrojů.

ČASOPIS

Přihlaste se k odběru našeho elektronického časopisu

Váš e-mail

ANAG®

NOVINKY

Pracovní doba
Daně - příjmy

2026

**PÍŠEME O TOM,
O ČEM
OSTATNÍ MLČÍ**

čtete

takové nízké bere útočník na sebe vzay i v současné úpravě, kdy je však daná určitá právní nejistota obránce.

Změna zákona má pak sloužit k uznání takové obrany jako obrany nutné, za situace, kdy v nechráněném prostoru by se o nutnou obranu jednat nemuselo. Zejména jde o formulaci přímo hrozící nebo trvající útoku, kdy obránce, dle stávající úpravy, např. ve svém domě, musí nejprve čekat, než bude útočníkem přímo napaden, nechce-li riskovat trestní postih. Za vhodný příklad lze použít i například střelbu skrze vnitřní dveře na útočníka, který již do chráněného prostoru pronikl.

Zároveň příslušný text návrhu novelizace řeší i otázku, kdy by byl útok veden proti jiné přítomné osobě a obránce by zasahoval v její prospěch.

Text návrhu novelizace pak řeší i možnost případného zneužití, kdy vyžaduje tzv. oprávněnou obavu, kterou stávající trestně-právní praxe zná, např. z pohrůžky násilí. O takovou oprávněnou obavu by se např. nemohlo v žádném případě jednat při vedení obrany na velmi vysokou vzdálenost nebo proti prchajícímu útočníkovi.

Příslušný návrh novelizace přímo neřeší charakteristiku o jaký prostor se má jednat, zda o dům, byt, garáž nebo oplocený pozemek. Lze konstatovat, že na všech těchto položkách předmětného demonstrativního výčtu míst by k podobné nutné obraně mohlo dojít, stejně jako i na jiných. Rozhodnutí o tom, zda se jedná či nejedná o nutnou obranu je pak nezbytné svěřit soustavě soudů České republiky, jako instituce jediné povolané k takovému výkladu.

Současný právní vývoj ve smyslu příslušné judikatury se vyvíjí podobným směrem, tedy stále vyšším respektováním práv obránce, a smyslem návrhu této novely zákona není takovému vývoji bránit či s ním polemizovat, ale naopak jej dostatečně upřesnit i nejširší veřejnosti, a to jak obráncům, tak i útočníkům. V případě přijetí příslušné novelizace zákona lze pak očekávat nejen vyšší uvědomělost potenciálních obránců, ale také zejména možná důkladnější zvažování důsledků ze strany potenciálních pachatelů, kdy ochrana života a zdraví má vždy prioritu před ochranou majetku. Text navrhované novelizace pak odpovídá i obdobné právní úpravě mnoha vyspělých zemí, členy Evropské unie rozhodně nevyjímaje.

**Autor příspěvku je advokátem v advokátní kanceláři AK Solil, Fiala a spol.*

Solil | Fiala a spol.
advokátní kancelář

Sdílet článek

Kopírovat odkaz

trestní právo nutná obrana ostatní

Další články

ČLÁNKY

Obstrukce dlužníka v insolvenci jako trestný čin ...

Dlužník 11 let blokoval insolvenci námitkami podjatosti a žalobami. Nejvyšší soud potvrdil: jde o trestný čin. Co to znamená pro věřitele?

Miroslav Kopeček • 17. července 2026, 07:51

ČLÁNKY

Česko zásadně mění přístup k trestání korporací. Místo...

Trestně odpovědné jsou v Česku už pár let nejenom fyzické osoby, ale i ty právnické. Od července 2026 se přitom výrazně rozšiřují...

JUDr. Ladislav Smejkal • 16. července 2026, 07:28

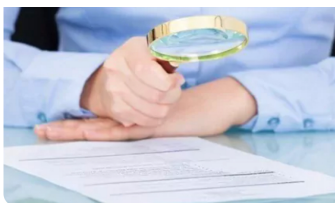
ČLÁNKY

Chybné nebo neexistující odůvodnění jako důvod...

Odůvodnění správního rozhodnutí není úřední formalita ani prostor pro mechanické převyprávění spisu. Je to část rozhodnutí, v...

Kolektiv autorů • 15. července 2026, 07:23

ČLÁNKY

Způsobilost nezletilého právně jednat

Pokud položíme otázku, zda si nezletilý může bez zastoupení rodičem koupit zmrzlinu, bude nejspíše obvyklá odpověď ano. Při otázce za...

JUDr. Jana Tomešová • 14. července 2026, 07:28

ČLÁNKY

ESGRR: praktický návod pro poskytovatele ESG ratingů

Již 2. července 2026 nabylo plné účinnosti nové evropské nařízení o transparentnosti a integritě činností v oblasti ESG ratingů...

Kolektiv autorů • 13. července 2026, 07:43

PRÁVNÍ PROSTOR

Právní portál, jehož cílovou skupinou jsou nejenom právní profesionálové a zástupci právnických profesí, ale všichni, kteří potřebují právní informace.

Obsah

[Články](#)

[Judikatura](#)

[Legislativa](#)

[Aktuality](#)

[Akce](#)

[Podcasty](#)

Odkazy

[O portálu](#)

[Redakce](#)

[Podmínky užívání](#)

[Publikační podmínky](#)

[Ochrana osobních údajů](#)

[Odběr časopisu](#)

ATLAS GROUP

Rozmnožování obsahu pro účely automatizované analýzy textů nebo dat dle ustanovení § 39c autorského zákona je bez souhlasu ATLAS consulting spol. s r.o. zakázáno. Jakékoli užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu ATLAS consulting spol. s r.o. zakázáno.

© 1999–2026, ATLAS GROUP